

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

School Administrator's Competencies affecting Efficiency of Thai 4.0 Preparation of Schools in Secondary Educational Service Area Office 6

วิชิต แสงสว่าง¹, สุรชัย เทียนขาว¹, สมกุล ถาวรกิจ¹, อำนาจ ศรีแสง¹,
ธีระพงศ์ บุศรากล¹

Wichit Saengsawang¹, Surachai Tienkhaw¹, Somkul Tharwonkit¹,
Amnat Srisaeng¹, Theerapong Budsarakul¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 2) ศึกษาประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 4) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 341 คน อนาคตกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของเครซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการบริการที่ดี 2) ระดับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ ด้านปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย ด้านพัฒนาระบบบริการจัดการการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้าน

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

¹ Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University

วางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 4) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์เรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริการที่ดี ตัวแปรทั้ง 4 รวมพยากรณ์ได้ร้อยละ 68.70 และสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ } y' = .850 + .597X_4 + .232X_1 + .155X_3 + (-.225)X_2$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน } Z'y = .661X_4 + .286X_1 + .190X_3 + (-.241)X_2$$

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

Abstract

The purposes of this research were to 1) study school administrators' competencies of schools under the secondary educational service area office 6, 2) study the efficiency of Thai people 4.0 preparation of schools under the secondary educational service area office 6, 3) find the relationship between school administrators' competencies and the efficiency of Thai people 4.0 preparation of schools under the secondary educational service area office 6 and 4) study school administrators' competencies affecting the efficiency of Thai people 4.0 of schools under the secondary educational service area office 6. The sample consisted of 341 teachers by Krejcie's and Morgan's table from the secondary schools under the secondary educational service area office 6, were chosen randomly by random sampling method. The instrument was a 5-point Likert scales questionnaire. Percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis.

The findings revealed that 1) overall school administrators' competencies of schools under the secondary educational service area office 6. Overall, it was at a high level. Sort by average to lowest was self-development, followed by teamwork, achievement intention. The least mean score was good service, 2) overall efficiency level on preparation of Thai people 4.0 of schools under the secondary educational service area office 6. Overall, it was at a high level. Sort by average to lowest: paradigm shift and Thai teachers' skills, followed by service system development for learning management, curriculum development and instructional process, setting ecosystem for learning support, respectively, 3) the relationship

between school administrator's competencies affecting efficiency of Thai 4.0 preparation of schools in secondary educational service area office 6. There are positive correlations at high levels at the.01 level of significance. 4) the performance of school administrators affecting the efficiency of Thai people's 4.0 preparation in schools under the Office of the Secondary Education Region 6. The power of prophecy, from the most to the least: teamwork, achievement intention, self-development and good service. All four variables were predicted to be 68.70%. And create the equation as follows:

Predictive equation of raw score model $y' = .850 + .597X_4 + .232X_1 + .155X_3 + (-.225)X_2$

Predictive equation of standard score model $Z'y = .661X_4 + .286X_1 + .190X_3 + (-.241)X_2$

Keywords: school administrators' competency, efficiency of Thai people 4.0 preparation, schools under the secondary educational service area office 6

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2570 มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้เข้มแข็งและทั่วถึงจนประสบความสำเร็จด้านการปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น มีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ด้านคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 1-5) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการถือเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างคน พัฒนาคณะและคุณภาพของคนให้คนไทยเป็นที่ยอมรับของชาวโลก ด้วยนวัตกรรมการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการบริหารองค์กรการศึกษาในบริบทสังคมโลกในรูปแบบของ โลกไร้พรมแดน (borderless world) โลกาภิวัตน์ (globalization) ความเป็นสากล (internationalization) ยุคข้อมูลข่าวสาร (information technology) อีกทั้งในขณะ

นี้ประเทศไทยอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเมืองควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของโลกในศตวรรษที่ 21 รัฐบาลจึงได้มีการเตรียมคนไทย 4.0 ให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ใน ศตวรรษที่ 21” ควบคู่ไปกับการพัฒนา “คนไทย 4.0 สู่อีกโลกหนึ่ง” คือ คนไทยที่มีปัญญาที่เฉียบแหลม (head) มีทักษะที่เห็นผล (hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (health) และมีจิตใจที่งดงาม (heart) การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการเตรียมคนไทย 4.0 สู่อีกโลกหนึ่ง ตามนโยบายของรัฐบาล คือ THAILAND 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559: 19) การเตรียมคนไทย 4.0 มีแนวทางในการพัฒนา คือ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ระบบบริการจัดการ การเรียนรู้รองรับกับการพัฒนาไปสู่คนไทย 4.0 ปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย ภายใต้ครูไทย 4.0 พัฒนาระบบการเรียนการสอนรองรับกับการพัฒนาไปสู่คนไทย 4.0 และ วางระบบนิเวศน์

ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของคนไทยภายใต้ยุคการศึกษาไทย แบบ 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559: 124-125) และบวร เทศารินทร์ (2559: อินเทอร์เน็ต) ได้กล่าวว่า การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพคนสู่ความสำเร็จที่สำคัญที่สุดคือ “สถานศึกษา” การขับเคลื่อนการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงนั้นเรื่องสำคัญที่สุดในสถานศึกษา คือ “ผู้บริหาร” เพราะผู้บริหาร เป็นผู้แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำที่มีสมรรถนะ (competency) สูง คือ มีและใช้ความรู้ ความสามารถ/ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำต้องได้รับการพัฒนาและการเสริมสร้างสมรรถนะครอบคลุมองค์ประกอบสมรรถนะ 3 กลุ่ม คือ 1) ความรู้ (knowledge): ข้อมูล/สิ่งที่ถูกสั่งสม หรือความรู้เฉพาะด้านของผู้บริหาร 2) ทักษะ (skills): สิ่งที่ผู้บริหารกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ/ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะทักษะที่สำคัญ สำหรับการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristics or attributes): บุคลิกลักษณะประจำตัวที่ติดตัวมา องค์ประกอบสมรรถนะทั้งสามกลุ่มเป็นคุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารมีผลการบริหารงานโรงเรียนที่ดีกว่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน กล่าวคือบุคลากรที่มีสมรรถนะจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจชัดเจน มีทักษะและความสามารถในการประยุกต์ศาสตร์อย่างมีศิลป์ ซึ่งแนวโน้มหรือผลของการมีสมรรถนะจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในระดับตนและส่งผล/ช่วยสร้าง ความสำเร็จในระดับองค์กรของตนแน่นอน กระทรวงศึกษาธิการได้นำแนวคิดเรื่อง สมรรถนะมาใช้ในการบริหารบุคลากรของ

องค์กรการศึกษาทุกระดับ โดยปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 2 กลุ่ม คือ 1) สมรรถนะหลัก (core competency) ประกอบด้วยสี่สมรรถนะย่อย คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม และ 2) สมรรถนะประจำสายงาน (functional competency) ประกอบด้วยห้าสมรรถนะประจำสายงานย่อย คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักสมรรถนะให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิสัยทัศน์และเลื่อนวิทยฐานะ โดยพิจารณาจากสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน (เรา ชูสุวรรณ, 2550: 3)

จากการศึกษาบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 นั้น โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 0 จำนวน 55 โรงเรียน มีพื้นที่ 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งสภาพปัญหาที่พบ คือ ผลการประเมินภายนอกในปีการศึกษา 2554-2558 โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก มีจำนวน 44 โรงเรียน ผ่านในระดับ ดีเยี่ยม จำนวน 4 โรงเรียน ผ่านในระดับดี จำนวน 40 โรงเรียน โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินภายนอกรอบสาม มีจำนวน 10 โรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านคือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีถึงจำนวน 9 โรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่าน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5,6,7,8,9,11 และ 12 อีก 1 โรงเรียน จากผลการประเมินภายนอกโรงเรียนต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน นั่นคือ ควรมีการพัฒนาสมรรถนะ

ผู้บริหารให้เป็นนักการบริหารทรัพยากรบุคคล ไม่ที่จะเป็นการบริหารจัดการผู้มีความสามารถสูง การบริหารผลการปฏิบัติงานการพัฒนา ความก้าวหน้าตามสายวิชาชีพ เพื่อการนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเตรียมผู้เรียนให้เป็นคนไทย 4.0 ต่อไป โดยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานให้ได้ตามเป้าหมายสู่ความเป็นสากล จัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาสู่สากล พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถเต็มตามศักยภาพ และเป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา ให้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองเพื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และมีพื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2559: 20-21, 41)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กอรปกับทีมผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ด้านการบริหารการศึกษา เป็นวิทยาลัยที่มีพันธกิจให้ความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงมีความสนใจที่จะส่งผลให้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาองค์กรการศึกษาเพื่อการเตรียมคนไทย 4.0 อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการขยายองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เพื่อที่จะมีศักยภาพในการพัฒนาคนไทยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศและมีศักยภาพในการแข่งขันได้ในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
4. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีจำนวน 3,116 คน ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน จากนั้นเทียบบัญญัติไตรยางค์หาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามอำเภอ

ตัวแปรต้น คือ สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ยึดตามกรอบแนวคิดของสำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548: 46) ประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง และ 4) การทำงานเป็นทีม

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 โดยยึดกรอบของกองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559: 125-126) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 2) พัฒนาระบบบริการจัดการการเรียนรู้ 3) ปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย 4) วางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีม ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านระบบบริการจัดการการเรียนรู้ ด้านปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย และด้านวางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1961, pp.607-608) ดังนี้

1 หมายถึง แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง แสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ 3) กำหนดขอบเขตของเนื้อหา สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านภาษาและด้านสถิติ พิจารณาความสมบูรณ์ถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งในที่นี้ได้ค่าเท่ากับ 0.87 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 6) ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนจัดพิมพ์ เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยจากครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 ฉบับ 2) นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3) เก็บแบบสอบถามคืน 4) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอย
พหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 59.24 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 64.81 ประสบการณ์ในการทำงาน คือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$, S.D.=0.82) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.83) รองลงมาคือ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.78) และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.82) และน้อยที่สุดคือ การบริการที่ดี ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.85)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.77) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.72) รองลงมาคือ ด้านพัฒนาระบบบริการจัดการการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.79) ด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.79) และด้านวางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.77)

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ

การเตรียมคนไทย 4.0 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy}=.792$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานเป็นทีมกับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ($r_{x4y}=.763$) รองลงมาคือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาตนเองกับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ($r_{x3y}=.690$) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ($r_{x2y}=.668$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริการที่ดี กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ($r_{x1y}=.579$)

5. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด ได้แก่ การทำงานเป็นทีม (X_4) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .597 รองลงมาได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) โดยมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ.232 ด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ.155 และด้านการบริการที่ดี (X_2) มีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์น้อยที่สุดคือ เท่ากับ -.225

ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R_2) เท่ากับ .687 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมได้ร้อยละ 68.70 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของ

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่า

$$y' = .850 + .597X_4 + .232X_1 + .155X_3 + (-.225)X_2$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน } Z'y = .661X_4 + .286X_1 + .190X_3 + (-.241)X_2$$

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการต่างๆ ภายในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผนวกกับนโยบาย “คุณภาพการศึกษา” ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการยกระดับคุณภาพการศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการและมีความเป็นมืออาชีพสูง จึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการวิเคราะห์ รวบรวมองค์ความรู้ โดยการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ ความเข้าใจทันการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางาน ทำให้การปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้ตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำยุคใหม่เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา

บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร วาทีกานท์ (2559: 80) ที่กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเองมิได้หลายแนวทาง เช่น การอบรมศึกษาดูงาน การเข้าร่วมการอบรมวิชาการด้านต่างๆ อย่างครอบคลุม ทั้งนี้เน้นสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารจัดการศึกษาด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ตลอดจนการติดตามวิทยากรและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเสมอๆ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนิดา พินิจการ (2550: เอกสารประกอบคำบรรยาย) ที่ว่า สมรรถนะเป็นความรู้ทักษะ และคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งจำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งหนึ่งๆ ให้ประสบความสำเร็จโดยได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือโดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานในสถานการณ์ที่หลากหลายกว่า ทั้งนี้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครู และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทอมสัน (Thompson, 1998: 219-231) ได้ศึกษาการประเมินสมรรถนะผู้บริหารศึกษาว่าการประเมินสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องมากกว่าใช้การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา หรือการรายงานเหตุการณ์ กิจกรรม โครงการ การประเมินควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และควรมีการแจ้งผลการประเมินให้

ผู้บริหารทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพต่อไปให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคของผู้บริหารเปลี่ยนแปลง

สำหรับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริการที่ดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนนั้น การบริการ ถือเป็นสิ่งสำคัญกับบุคลากรทุกคน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ ด้านการบริการต่อผู้รับบริการ คือ นักเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มาติดต่อราชการ ทุกคนให้เท่าเทียมกัน ไม่แบ่งชนชั้นวรรณะ การให้บริการที่ดีมีความจำเป็นและสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีการจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลในการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเสมอภาคในการให้บริการ ทำให้ผู้รับบริการพึงพอใจต่อการให้ผู้บริการจะทำให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจ ประสานประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 (2556: 7) ได้สำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า สถานศึกษาควรมีการนำผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้ 1) ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ 2) ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3) ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ 5) ความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการไปพิจารณาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลรัตน์ ศรีลำอางค์

(2558: 87) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริการที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมศักยภาพของทีมงานโดย มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะ ส่งผลให้การบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และควรส่งเสริม สนับสนุน และสร้าง ความเข้าใจในสมรรถนะด้านการบริการที่ดีแก่ครู โดยจัดให้มี การศึกษาความต้องการด้านการให้บริการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดระบบการให้บริการโดย คำนึงถึงความต้องการของผู้รับบริการ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันภายในองค์การ ซึ่งจะส่งผลให้องค์การมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย รองลงมาคือ ด้านพัฒนาระบบบริการจัดการการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านวางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ด้านปรับกระบวนการทัศน์และทักษะครูไทย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งบ่งบอกให้รู้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีความสำคัญที่ต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์

พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ คนไทย 4.0 โดยหาความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเกิดทักษะในการยกระดับคุณภาพ การสอนตอบสนองการสร้างอาชีพและเพิ่มคุณภาพชีวิต มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดทักษะในการดำรงชีวิตแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงมีหน้าที่สำคัญในการเตรียมคนไทยให้มีคุณภาพ ซึ่งที่จะละเลยไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา สุกตัญญู (2560: 344, 347) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล ได้กล่าวว่า ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลก คุณภาพคนหรือทุนมนุษย์มีความสำคัญมากในศตวรรษที่ 21 การเตรียมความพร้อมของคนไทยในอนาคต จึงเป็นหน้าที่ของระบบการศึกษาและครูที่มีคุณภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของครูต้องเกิดขึ้นไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงยุคสมัย เพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน ตรงตามความต้องการของประเทศ กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา คือแบบแผน และกรอบโครงสร้างที่กำหนดรูปแบบแนวทางการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย ดังนั้นการพัฒนาครูไทยให้มีคุณภาพ ต้องพัฒนาตามวิสัยทัศน์การศึกษาในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมที่จะเป็นนิสิต/นักศึกษา ครู 2) การฝึกภาคปฏิบัติ ระหว่างการเป็นนิสิต/นักศึกษา ครู และ 3) การพัฒนาครูประจำการหลังจากสำเร็จการศึกษา ดังนั้น การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 ครูไทยยุคใหม่ควรนำกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Sinlarat, *et al.* (2011: 1-8) ที่ว่า

การศึกษาเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนและสังคมในทางสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาและพัฒนาครูไทยให้เป็นไปในทิศทางที่เกิดผลผลิตเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติ

แต่ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ทั้ง 4 ด้านนั้น ด้านวางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขาดการวางระบบหรือปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนของครูหรือการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ขาดการสร้างเครือข่าย/ความเป็นภาคีกับองค์กรอื่น ถึงแม้จะอำนวยความสะดวกให้กับครูอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 100) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ซึ่งสิ่งแวดล้อมนี้ช่วยส่งเสริมให้เด็กสนใจและเรียนรู้ได้มากขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 รายงานพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการ

ทำงานเป็นทีม กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 รองลงมา คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตนเอง กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 และด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริการที่ดี กับประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ ผู้ให้บริการที่ดี และสามารถทำให้ครูร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรับกระบวนการทัศน์ พัฒนาตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ ในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในองค์กรได้อย่างเหมาะสม ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ นำไปสู่การมีประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังคำกล่าวของสมหมาย อ่ำดอนกลอย (2556: 6-7) ที่ว่า ในการจัดการศึกษาสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นภาวะที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหา ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร สนใจต่อการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอนนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น

4. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยด้านที่มีอำนาจพยากรณ์จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริการที่ดี

ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R_2) เท่ากับ .687 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมได้ร้อยละ 68.70 สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.01 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นคนสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 และการเตรียมคนไทย 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีทักษะความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งสอดคล้องกับชัยยนต์ เพาพาน (2559: 306, 311-312) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะในการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ในฐานะผู้นำทางวิชาการ ผู้รักษาระเบียบวินัย ผู้ประเมิน ทบทวนนโยบาย การบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการ

กำหนดตารางการปฏิบัติงาน การสร้างบรรยากาศ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากร ประชาสัมพันธ์ ประสานสัมพันธ์กับ ชุมชน และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่เป็นตัวทำนาย ประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ได้แก่ การ พัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการบริการที่ดี ควรเน้นดำเนินการ โดยนำไปกำหนดเป็นนโยบายหรือยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ควรให้ความสำคัญและพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริการที่ดี เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่นแล้วมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดโดยเฉพาะในเรื่องของการจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ คือ สร้างระบบการให้บริการที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). *พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. กรุงเทพฯ.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). *การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ศึกษาศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน: ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21*.

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ควรให้ความสำคัญและประชาสัมพันธ์เพื่อแสวงหาความร่วมมือกับชุมชนต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ในทุกด้านโดยเฉพาะด้านวางระบบนิเวศน์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่นแล้วมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดโดยเฉพาะในเรื่องของการอำนวยความสะดวกให้กับครูอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยหารูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างยั่งยืน

2.2 ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงคุณภาพเป็นกรณีศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางวิธีปฏิบัติสู่โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพการเตรียมคนไทย 4.0 กับโรงเรียนทั่วไปหรือโรงเรียนที่มีต้นสังกัดต่างกัน

- บวร เทศารินทร์. (2559). ผู้บริหารโรงเรียน 4.0 พลังขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2560 จาก drborworn.com/articledetail.asp?id=20137
- เบญจพร วาทีกานท์. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พรชัย เจตามานและคณะ. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์, 2(1): มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- รักษิต สุทธิพงษ์. (2560). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 19(2): 344-355.
- เรชา ชูสุวรรณ. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิมลรัตน์ ศรีสำอาง. (2558). สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(2): 80-89.
- สมหมาย อ่ำดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 7(1): 1-7.
- สุนิดา พินิจการ. (2550). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา: สมรรถนะผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. (2556). ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ประจำปีงบประมาณ 2556. กองอำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2559). แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. กลุ่มนโยบายและแผน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

-
- Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.
- Likert, Rensis. (1961). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Sinlarat, P. et al. (2011). *CCPR the new educational framework*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai).
- Thompson, John. (1998). Strategic competency and measured performance outcomes. *Journal of Workplace Learning*, 10(5): 219-231.